

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24-09-2021 r.

Marcin Wiącek

VII.715.14.2021.GZ

Pan
gen. insp. dr Jarosław Szymczyk
Komendant Główny Policji
ul. Puławska 148/150,
02-624 Warszawa

ePUAP

Szanowny Panie Komendancie,

w związku z prowadzonym przez Rzecznika Praw Obywatelskich postępowaniem wyjaśniającym dotyczącym przeprowadzanych kontroli przez Policję od dnia 28 grudnia 2020 r. w siłowniach, klubach fitness oraz innych obiektach sportowych na terenie Polski, Rzecznik zwrócił się do Komendantów Wojewódzkich Policji, Komendanta Stołecznego Policji w Warszawie oraz Komendanta Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim z prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionych kwestiach. Rzecznik prosił również o poinformowanie, czy wobec osób legitymowanych w obiektach sportowych zostały postawione zarzuty lub czy też zostały skierowane wnioski o ukaranie oraz przesłanie kopii postanowień/wniosków o ile zostały sporządzone¹.

Rzecznik Praw Obywatelskich z zaskoczeniem przyjął odpowiedzi udzielone przez część komendantów, uznających, że wskazana przez Rzecznika ustawowa podstawa prawna – art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.; dalej jako: ustawa o RPO) – nie wystarcza do podania informacji o ilości i rodzaju podejmowanych przez funkcjonariuszy policji czynności służbowych.

¹ W skierowanych do komendantów wystąpieniach Rzecznik prosił również o wskazanie kontrolowanych basenów, aquaparków, siłowni, klubów i centrów fitness oraz innych obiektów w tym boisk, siłowni plenerowych oraz hal sportowych na terenie danego województwa, podanie podstawy faktycznej i prawnej podejmowanych interwencji, terminów przeprowadzanych kontroli, stwierdzonych naruszeń, rodzaju podjętych działań, w tym ilości osób wylegitymowanych oraz przyczyn ich wylegitymowania.

Jedynie Komendant Miejski Policji w Piotrkowie Trybunalskim, Komendant Stołecznej Policji w Warszawie, Komendant Wojewódzkiej Policji w Radomiu i Komendant Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie oraz Komendant Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu udzielili informacji we wnioskowanym zakresie. Dwunastu komendantów wojewódzkich Policji² nie udzieliło Rzecznikowi odpowiedzi na zadane pytania.

Należy wskazać, że kompetencje Rzecznika do zbierania informacji o prowadzonych sprawach nigdy wcześniej nie była kwestionowana. W wieloletniej praktyce wymiany informacji między Rzecznikiem, Komendantem Głównym Policji oraz poszczególnymi komendami, podobnego rodzaju dane były przekazywane na wniosek RPO. Świadczyło to o rzetelnym podejściu Policji do swoich obowiązków, uprawnień Rzecznika i prawidłowej wykładni oraz stosowaniu prawa, co przyczyniało się do dobrej współpracy między Policją a konstytucyjnym organem ochrony praw obywatelskich.

Nie jest zatem zrozumiałe dlaczego interpretacja powyższego przepisu przez poszczególnych komendantów przyjęta aktualnie odbiega od wykładni dokonywanej przez Komendanta Głównego Policji (zob. np. wymianę korespondencji RPO z KGP: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/policja-do-rpo-88-post%c4%99powan-ws-incidentow-w-kosciolach>).

Należy zauważyć, że Rzecznik Praw Obywatelskich nie prowadzi jedynie działań na podstawie wniosków indywidualnych obywateli, ale również prowadzi działania związane z ochroną praw człowieka w aspekcie ogólnym lub systemowym. Przyjęcie poglądu części komendantów mogłoby spowodować m.in. sparaliżowanie działań konstytucyjnego organu ochrony praw i wolności w szczególności w odniesieniu do problemów generalnych podejmowanych z urzędu, np. na podstawie doniesień prasowych (zob. art. 9 pkt 3 ustawy o RPO).

Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o RPO organ, organizacja lub instytucja, do których zwróci się Rzecznik, obowiązane są z nim współdziałać i udzielać mu pomocy, a w szczególności: 1) zapewniać dostęp do akt i dokumentów na zasadach

² KWP w Gorzowie Wielkopolskim, KWP w Poznaniu, KWP w Kielcach, KWP w Bydgoszczy, KWP w Gdańsku, KWP w Opolu, KWP w Łodzi, KWP w Szczecinie, KWP w Lublinie, KWP w Bydgoszczy, KWP w Białymstoku, KWP w Olsztynie, KWP w Krakowie.

określonych w art. 13 ustawy o RPO; 2) udzielać Rzecznikowi żądanych przez niego informacji i wyjaśnień; 3) udzielać Rzecznikowi wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć; 4) ustosunkowywać się do ogólnych ocen, uwag i opinii Rzecznika. Obowiązki te pozostają w ścisłym związku z uprawnieniami Rzecznika określonymi w art. 13 ust. 1 pkt 1–3 oraz w art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o RPO. Wyliczenie zawarte w tych przepisach nie ma jednak charakteru wyczerpującego³. Ponieważ art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o RPO stanowi o żądaniu informacji o stanie prowadzonej sprawy, dlatego należy uznać, że w tym przypadku chodzi o sprawę, w której postępowanie nie zostało jeszcze zakończone. **Żądanie Rzecznika Praw Obywatelskich przedłożenia informacji może dotyczyć każdej bez wyjątku sprawy** prowadzonej przez sądy, prokuraturę i inne organy ścigania⁴, a jego niespełnienie należy ocenić jako naruszenie przepisów ustawowych, ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Dlatego też, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o RPO, uprzejmie proszę Pana Komendanta o zwrócenie uwagi komendantom Policji na konieczność prawidłowej realizacji uprawnień kontrolnych Rzecznika Praw Obywatelskich.

Liczę na dobrą współpracę w tym zakresie. Rzecznik Praw Obywatelskich docenia w szczególności starania polskiej Policji mające na celu realizację zadań państwa w zakresie walki z epidemią koronawirusa, jest jednak zobowiązany do podejmowania działań mających na celu wyjaśnienie wskazanych w pismach do komendantów wątpliwości odnośnie do poszanowania także innych niż ochrona zdrowia praw i wolności konstytucyjnych. Pragnę wskazać, że kluczową rolą w zakresie działań RPO mających na celu ochronę wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w innych aktach normatywnych, jest sprawna współpraca m.in. z jednostkami Policji. Wobec powyższego z uwagi na powstałe wątpliwości wśród poszczególnych komendantów wojewódzkich Policji dotyczących kompetencji RPO, Rzecznik pragnie wskazać, że jest gotów do współpracy w celu wyjaśnienia wszelkich wątpliwości.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o podjętych w tej sprawie działaniach i dokonanych ustaleniach.

³ S. Trociuk [w:] *Ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich. Komentarz*, wyd. II, LEX/el. 2020, art. 17.

⁴ *Ibidem*, art. 13.

Łączę wyrazy szacunku
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/